

LUNDS KOMMUN
lunds.kommun@lund.se

2024-02-02

1 (17)

Dnr- SI 2023:5848

Beslut

efter planerad kvalitetsgranskning vid
Vikingaskolan i Lunds kommun

Inledning

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap. 19-20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en kvalitetsgranskning på *Vikingaskolan* avseende verksamhetens kvalitet i förhållande till mål och andra riktlinjer. Kvalitetsgranskning ska belysa hur väl skolorna klarar sitt uppdrag att ge varje elev förutsättningar att nå de nationella målen. Målen och riktlinjerna framgår framför allt av den läroplan och de kursplaner eller motsvarande styrdokument som gäller för utbildningen.

Namnbyte

Den 1 juli 2023 genomförde Skolinspektionen ett namnbyte från *regelbunden* kvalitetsgranskning till *planerad* kvalitetsgranskning. Detta påverkar ingenting vad gäller granskningens innehåll och genomförande.

Läsanvisning

Skolinspektionen bedömer skolans arbetssätt inom fyra områden. Inom varje område bedöms om skolan uppfyller Skolinspektionens kvalitetskriterier i hög utsträckning, i flera delar eller i låg utsträckning. Om en skola bedöms uppfylla kvalitetskriterierna i låg utsträckning eller i flera delar anger Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas och visar på vilka punkter. En skriftlig redovisning av åtgärder begärs också av skolan. Om en skola bedöms uppfylla kriterierna i hög utsträckning begär inte Skolinspektionen någon redovisning men kan ge framåtsyftande kommentarer i beslutet.

Beslut:

Skolinspektionen bedömer att kvalitetskriterierna uppfylls vid *Vikingaskolan* i följande utsträckning:

Rektors ledarskap

Rektorn leder och styr i hög utsträckning skolans utveckling.

Undervisning

Undervisningen främjar i hög utsträckning elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden.

Trygghet och studiero

Skolan arbetar i flera delar så att utbildningen präglas av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Personalen behöver gemensamt, under ledning av rektorn, ytterligare utveckla en samsyn, gemensamma strategier och förhållningsätt i arbetet med att skapa och upprätthålla studiero i undervisningen som ett led i att säkra en god studiemiljö för samtliga elever.

Bedömning och betygssättning

Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i omdömen och betyg ges i hög utsträckning.

Uppföljning

Huvudmannen ska senast den **5 augusti 2024** redovisa till Skolinspektionen vilka förbättringsåtgärder som vidtagits utifrån de identifierade utvecklingsområdena.

Redovisningen skickas via e-post, till skolinspektionen.lund@skolinspektionen.se, eller per post till, Skolinspektionen, Box 156, 221 00 Lund. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för granskningen (dnr 2023:5848) i de handlingar som sänds in.

Information om uppgifter

I samband med kvalitetsgranskningen har uppgifter framkommit inom området särskilt stöd i undervisningen, vilket inte ingår i kvalitetsgranskningen. Detta har lett till att vi öppnat ett tillsynsärende, dnr 2024:843.

Skolinspektionens bedömning

Nedan redovisas Skolinspektionens bedömning för respektive område.

Rektors ledarskap

Författningsstöd

1 kap. 5 §, 2 kap. 9-10 och 34 §§, 4 kap. 4-7 §§ skollagen

Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, Skolans uppdrag, Varje skolas utveckling, 2.1 Normer och värden, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.6 Skolan och omvärlden, 2.8 Rektorns ansvar

Skolinspektionen bedömer följande: Rektorn på *Vikingaskolan* leder och styr i hög utsträckning skolans utveckling.

Uppföljning och analys

Granskningen visar att rektorn, tillsammans med skolans tre biträdande rektorer, kontinuerligt följer upp och analyserar skolans studieresultat och undervisningens genomförande. Av inskickad dokumentation och av intervjuer med lärare, elevhälsopersonal och rektorn framgår att den breda uppföljningen består av sammanställningar av såväl elevers kunskapsresultat i respektive ämne, klass och årskurs över tid som olika enkätresultat samt resultat av kollegialt utvecklingsarbete. Härtill analyserar rektorn måluppfyllelse och behov av särskilt stöd i respektive klass tillsammans med skolans specialpedagogiska team. Rektorns uppföljning omfattas även av att lärarna individuellt och i ämneslag svarar på och diskuterar riktade frågor om undervisningens genomförande, elevernas kunskapsutveckling och undervisningens kvalitet exempelvis relaterat till lärarnas riktade insatser till vissa elevgrupper eller eventuella skillnader mellan pojkar och flickor. Rektorn får också god insyn i undervisningen genom att närvara ute i verksamheten, såväl på lektionsbesök med efterföljande samtal med undervisande lärare som att själv undervisa, framförallt på högstadiet. Av det samlade underlaget framgår att rektorns breda uppföljning och analys ger rektorn god insyn i arbetet med eleverna på samtliga stadier, vilka utmaningar som finns och hur utvecklingsarbetet fortskrider i de olika klasserna.

Rektorn har gjort omfattande nulägesanalyser av hur elevers bakgrund och förutsättningar påverkar deras resultat och undervisningens genomförande. Rektorns analys visar att elever som har stora behov av stöttning i det svenska språket också har svårare att nå målen i både svenska/svenska som andraspråk och matematik. Rektorn konstaterar även att drygt hälften av skolans elever har annat modersmål än svenska och att skolans bredd i elevunderlag, där elever har olika socioekonomisk bakgrund, innebär att skolans personal behöver ha fokus på det kompensatoriska uppdraget såväl i undervisningen som i elevernas sociala och fysiska miljö. Rektorns analys visar även att det i flera klasser finns elever som har behov av anpassningar och stöd i undervisningen för att nå kunskapskraven. Rektorn har även, utifrån enkäter och

samtal med elever och lärare, identifierat ett hårt språkbruk som upplevs kränkande av elever på såväl lektioner som raster, framförallt hos elever på mellanstadiet. Rektorn har också identifierat behov av att strukturera undervisningen utifrån elevers behov av anpassningar och ta fram en gemensam lektionsstruktur med fokus på det kompensatoriska uppdraget och anpassningar i undervisningen. Arbetet har under läsåret 2022/2023 företrädesvis behandlat den pedagogiska miljön, för att under våren 2024 mer handla om elevernas sociala- och fysiska miljö. Arbetet med lektionsstruktur grundar sig också på identifierade behov av insatser för att förbättra studiero, vilket beskrivs mer under område *Trygghet och studiero*.

Granskningen visar även att rektorn, utifrån analyserna, sätter in insatser och fördelar resurser utifrån de behov som finns på skolan. Av inkommen dokumentation och av intervjuer med lärare, elevhälsopersonal och rektorn framgår att rektorns uppföljning och analys bland annat resulterat i att rektorn startat ett språkteam bestående av elevhälsopersonal och lärare från samtliga stadier som arbetar med språkutvecklande arbetssätt och som avsätter tid tillsammans med undervisande lärare för att förbereda och planera undervisningen. Språkteamet medverkar även på lektioner och hjälper elever med exempelvis ordförståelse. För att ytterligare anpassa undervisningen och leva upp till skolans kompensatoriska uppdrag har rektorn bestämt att lärarna ska arbeta med detta inom ramen för det kollegiala lärandet i det skolan kallar för loopar, vilket beskrivs under i *Ledning och organisation*. Rektorn har även beslutat att det, utifrån elevers hårda språkbruk, ska finnas fler vuxna runt eleverna och att de återkommande resonerar med eleverna kring förhållningssätt och bemötande. Rektorn har även vidtagit flera åtgärder som beskrivs vidare under området *Trygghet och studiero* samt satt in extra personalresurser i elevgrupper med större stödbehov, förstärkt med elevhälsopersonal i vissa grupper och satt in socialpedagoger som samarbetar i undervisningen tillsammans med mentorerna för årskurs 4-9.

Ledning och organisation

Granskningen visar att rektorn leder och organiserar det pedagogiska arbetet utifrån ett tydligt fokus på skolans kunskaps- och värdegrundsuppdrag. Av inkommen dokumentation och av intervjuer med samtliga personalgrupper framgår att skolans arbets- och förhållningssätt är tydliga för skolans personal trots att skolan är uppdelad med olika stadier i olika byggnader på olika adresser. Lärare från samtliga stadier ger i intervjuer exempel på att alla arbetsgrupper arbetar med liknande agenda och att rektorn såväl genom looparna som gemensamma arbetsplatsträffar och andra arbetsmöten ger en tydlig ledning i skolans arbete med utvecklingsområden, förhållningssätt och det kompensatoriska uppdraget. Alla lärare träffas i olika typer av mötesforum tre gånger per vecka och det finns flera arbetsgrupper med personal från

olika stadier som samverkar kring olika frågor så som IKT-grupp, värdegrundsgrupp, trivselgrupp, biblioteksgrupp, rastaktivitetsgrupp med flera. I arbetsgrupperna finns det representation med lärare från samtliga stadier. Även lärarnas kollegiala utvecklingsarbete har en tydlig organisation och det kollegiala utvecklingsarbetet bedrivs företrädesvis inom ramen för looparna och innehållet tas fram utifrån identifierade utvecklingsområden av skolans förstelärare i samarbete med skolledningen. Looparna består av flera olika moment med ett upplägg bestående av inläsning av material eller observationer som ligger till grund för diskussioner och därefter prövande av teorier som avslutas med gemensamma reflektioner.

Jämställdhetsarbete

Granskningen visar att rektorn leder och styr ett strategiskt jämställdhetsarbete som en del av skolans värdegrundsarbete och arbete med det kompensatoriska uppdraget. Av inkommen dokumentation och av intervjuer med rektorn, lärare och elevhälsopersonal framgår att ledningen tillsammans med personalen kartlägger och följer upp såväl kunskaps- som värdegrundsresultat utifrån kön under läsåret. I sin analys av måluppfyllelsen konstaterar rektorn att det inte finns några betydande skillnader mellan pojkars och flickors resultat för elever på lågstadiet, medan det för elever på mellanstadiet är större andel flickor än pojkar som inte når målen i de samhällsorienterade ämnena, naturorienterade ämnena och teknik. Vad gäller elever på högstadiet konstaterar rektorn att det är väldigt liten (under två poäng) skillnad mellan pojkars och flickors meritvärden. Däremot framgår att rektorn tillsammans med lärarna konstaterat att pojkar har mer talutrymme än flickor i klassrummet. Härtill framkommer att det förekommer att eleverna har olika förväntningar med sig hemifrån avseende vikten av skolarbete beroende på om de är flickor eller pojkar. Utifrån ledningens analys av flickors och pojkars måluppfyllelse och andra identifierade skillnader arbetar lärarna och övrig personal återkommande med riktade frågor om jämställdhetsarbete inom skolans systematiska kvalitetsarbete i de olika arbetsgrupperna och i looparna. Av lärarintervjuerna framgår att lärarna gemensamt bland annat arbetat med en loop som behandlat talutrymme i klassrummet där lärarna dels observerat varandra men också gett varandra feedback och tips om goda arbetssätt för att fördela talutrymme. Ytterligare exempel som framgår är att lärarna håller koll på att varannan pojke och flicka får svara på frågor eller på andra sätt undviker att enbart pojkar ges talutrymme utan att räcka upp handen. Det framgår också att lärarna fått riktade frågor om hur de gör för att bemöta och stötta alla elever oavsett bakgrund och att de genomfört samtal kring eventuella skillnader i lärarnas bemötande beroende på om eleverna är pojkar eller flickor eller beroende på vilka förväntningar eleverna har med sig hemifrån. Lärarna ger även exempel på att de har arbetat med relationsbyggande insatser specifikt riktad till pojkar för att motverka

negativa könsmönster, där exempelvis skolans socialpedagoger arbetat med killgrupper i årkurs 6 och 8, vilket beskrivs mer under området *Trygghet och studiero* nedan.

Skolinspektionen har inte identifierat något utvecklingsområde inom bedömningsområdet.

Undervisning

Författningsstöd

1 kap. 4 §, 3 kap. 2 och 5 §§, 4 kap. 9 § skollagen

5 kap. 2 § skolförordningen

Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, Rättigheter och skyldigheter, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.6 Skolan och omvärlden, 5 Kursplaner

Skolinspektionen bedömer följande: Undervisningen främjar i hög utsträckning elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden.

Struktur, målfokus och lärarstöd

Granskningen visar att undervisningen är strukturerad med tydligt målfokus. Av intervjuer med elever och lärare samt av lektionsobservationer framgår att lärarna återkommande har arbetat gemensamt med lektionsstruktur vilket gett avtryck i undervisningen. Utöver att lärarna startar lektioner med bildstöd och dagsschema som visuellt stöd framgår att lärarna har sammanhang i genomgångarna genom att exempelvis återkommande hänvisa till vad de tidigare arbetat med eller vad målet och syftet är med de olika arbetsuppgifterna. Lärarna pratar också ofta ämnesmål, kunskapskrav och betygskriterier med eleverna och de äldre eleverna får även kriterierna presenterade skriftligt. Lärarna berättar också ofta hur eleverna kommer ha nytta av det de lär sig i skolan senare i livet. Vidare framgår att lärarna avslutar lektioner med att sammanfatta och reflektera över lektionsinnehållet och arbetet tillsammans med eleverna.

Granskningen visar vidare att eleverna ges aktivt lärarstöd. Av intervjuer med elever och lärare samt av lektionsobservationer framgår att lärarna hjälper eleverna framåt i arbetet. Lärarna ställer exempelvis frågor för att föra eleverna framåt i arbetet utan att berätta svaret. Lärare ger också extra instruktioner och delar upp elever i mindre grupper för att oftare kunna se till att de kommer igång eller bibehåller fokus i arbetet. Vidare framgår att lärarna uppmuntrar eleverna att hjälpa varandra och att lärarna aktivt delar in elever i olika par eller i grupper för att eleverna ska kunna hjälpa varandra. På samtliga observerade lektioner ses hur lärarna uppmärksammar eleverna

i deras arbete och även hjälper elever som inte aktivt visar att de behöver hjälp. På merparten av de lektionerna hörs lärare även ställa frågor som leder eleverna vidare i arbetet. Lärarna frågar exempelvis hur det går, hur eleven har tänkt och hur eleverna ska komma vidare med uppgifterna. På flera lektioner bryter lärarna elevernas enskilda arbete för att ha en kortare gemensam genomgång kring svårigheter i arbetet eller hur eleverna kan tänka kring vissa moment.

Variation i undervisningen

Granskningen visar att undervisningen är varierad. Av intervjuer med elever, lärare och lektionsobservationer framgår att lärarna organiserar undervisningen och elevernas uppgifter så att eleverna ges variation och växling mellan olika arbetssätt och arbetsuppgifter. Eleverna får arbeta både enskilt, i grupp och med olika arbetsuppgifter både mellan olika lektioner och under samma arbetsområde. På samtliga observerade lektioner får eleverna arbeta med olika typer av uppgifter så som arbete med posters, läsa texter, arbeta i läroböcker, skriva på datorer eller presentera arbete för klasskamrater i grupp. Vid de flesta lektionerna byter eleverna grupper och arbetssätt under samma lektion. Det framgår vidare att variation i undervisningen har ingått i skolans gemensamma arbete med lektionsstruktur och att lärarna exempelvis utformar olika arbetsuppgifter beroende på elevernas intressen.

Elevernas delaktighet i undervisningen

Granskningen visar att eleverna, i relation till ålder och mognad, är delaktiga i såväl planering som utvärdering av undervisningen och att eleverna även ges möjlighet att reflektera kring sitt eget lärande. Av intervjuer med elever och lärare framgår att lärarna låter eleverna vara med och påverka lektionsinnehållet utifrån ålder. Det kan exempelvis handla om att elever på lågstadiet inom aktuellt arbetsområdet får välja vilket djur de vill arbeta med eller om de vill skriva på läsplatta eller papper, medan elever på mellanstadiet och högstadiet i högre grad får välja mellan olika arbetsmetoder som de använt sig av tidigare. Om eleverna exempelvis visar intresse för historia och vet att de arbetar bra genom en viss arbetsmetod så bygger lärarna arbetet vidare på det eller om elever är intresserade av fotboll konstruerar lärare räkneexempel eller skrivuppgifter som handlar om det. Vidare framgår av det samlade att eleverna återkommande utvärderar undervisningen och att lärarna tillsammans med eleverna utvärderar vad som fungerar bra och vilka förändringar de kan göra för att förbättra undervisningen, exempelvis genom att ändra arbetssätt eller redovisningssätt. Elever på lågstadiet gör exempelvis bedömningar av hur de tycker en arbetsuppgift eller ett arbetsområde har gått genom en trafikljusmodell där eleverna kryssar med gul, grön eller röd färg. Trafikljusmodellen används även ibland när elever får svara på hur svåra de tycker att uppgifter varit. Elever på mellan- och högstadiet

ger exempel på att de får svara på frågor om hur de tycker att arbetet har gått och att deras reflektioner ligger till grund på vilka sätt de ska arbeta nästa gång.

Motivation och stimulans

Granskningen visar att lärarna på olika sätt stärker elevernas motivation och självförtroende. Av intervjuer med elever och lärare framgår att lärarna motiverar eleverna genom att visa att de har höga förväntningar på eleverna. Lärarna säger exempelvis att de tror att eleverna kommer att klara arbetsuppgifter bra även om elever uttryckt att de tycker att det är svårt. Elever ger i intervju även exempel på att flera lärare säger att de ska hjälpa eleverna och tror på att de kommer att klara uppgifterna, men att det är elevernas själva som måste ta ansvar för att klara skolan. Lärare ger också exempel på att de bygger uppgifter på elevers olika nationaliteter och kulturer som ett sätt att motivera eleverna. Vidare framgår att lärarna stärker elevernas självförtroende genom att ge eleverna kontinuerlig feedback och betona för eleverna att alla skolämnen är lika mycket värda. Lärarna ger exempel på att det kan handla om att visa på små framsteg som eleverna gör och att visa att eleverna är bra på olika saker och ämnen.

Anpassning av innehåll och arbetssätt

Granskningen visar att lärarna arbetar aktivt för att anpassa innehåll och arbetssätt utifrån elevernas förmågor. Av intervjuer med lärare, elevhälsopersonal och rektorn framgår att lärarna använder olika metoder för att anpassa undervisningen i syfte att möta elevernas behov. Exempelvis håller lärare fler genomgångar och ger mer instruktioner till vissa elever och ser till att flera elever i behov av det får arbeta i mindre grupper med stöd av andra pedagoger. Lärare gör också anpassningar genom att se till att elever har tillgång till olika hjälpmedel i klassrummet så som skärmväggar och hörselkåpor. Det framgår också att lärarna ger extra och mer utmanande uppgifter till elever som snabbt blir klara. Som ett resultat av att lärarna har arbetat med anpassningar i undervisningen som ett arbetsområde i looparna, ser lärarna till att redan i sina lektionsplaneringar ha ett upplägg med uppgifter som behandlar såväl grunderna som eleverna ska lära sig som svårare och mer utmanande uppgifter till elever som ligger långt fram i kunskapsutvecklingen. Det framgår vidare att personalen i arbetet med det kompensatoriska uppdraget och tillgängliga lärmiljöer arbetat så att skolans resurser ska blir tillgängliga för så många elever som möjligt i det de kallar för "bredda basen". Lärarna gör exempelvis anpassningar i form av bildstöd, skriftliga instruktioner och extra arbetstid till hela elevgruppen istället för att ge det som extra anpassning till endast vissa elever.

Skolinspektionen har inte identifierat något utvecklingsområde inom bedömningsområdet.

Trygghet och studiero

Författningsstöd

3 kap. 2 §, 5 kap. 3 och 5 §§, 6 kap. 6-7 §§ skollagen

Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Grundläggande värden, Förståelse och medmänsklighet, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.8 Rektorns ansvar

Skolinspektionen bedömer följande: Skolan arbetar i flera delar så att utbildningen präglas av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete, men utvecklingsområden finns.

Arbete för trygghet

Granskningen visar att det finns ett medvetet arbete med att skapa trygghet på skolan. Av inkommen dokumentation och intervjuer med lärare, personal i elevhälsan och rektorn framgår att personalen genomför såväl främjande och förebyggande som åtgärdande insatser utifrån de behov som identifierats på skolan. Det framgår att elever i samtliga klasser besvarar enkäter, som innefattar frågor om elevernas trygghet, två gånger per läsår samt besvarar frågor inför utvecklingssamtal. Elever i lågstadiet ritar även in på en så kallad temperaturmätare hur de känner kring vissa trygghetsfrågor och det görs årskursvisa och gemensamma trygghetsvandringar med eleverna. Härtill följer personalen upp och arbetar med de kränkingsanmälningar som inkommer under läsåret. I skolans gemensamma analys av elevernas upplevelse av trygghet har det framkommit att eleverna på samtliga stadier över lag skattar sin upplevelse av trygghet högt, men att det råder ett hårt språkbruk och att det sker flest kränkningar inom årskurs 4-6. Härutöver har personalen identifierat att många av de kränkningar, konflikter och olyckor som sker på lågstadiet oftast sker på vissa platser och vid vissa tider på skolgården för årskurs 1-3 och att elever på olika sätt pekat ut omklädningsrum som en plats där de upplever sig mer otrygga. Rektorn har därför sett till att det finns en rastaktivitetsgrupp som planerar rastaktiviteter dagligen för årskurs 1-6, att det finns fler vuxna ute på rasterna enligt ett rastvärdsschema och zonindelning över skolgården för årskurs 1-6. Härutöver genomför personalen i årskurs 1-3 ett arbete utifrån en modell med så kallade supportergrupper som innebär bland annat att personalen, tillsammans med elever, utgår från elevernas styrkor och förstärker positivt beteende för att motverka och förebygga mobbing. För elever på mellanstadiet har personalen särskilt arbetat med elevers språkbruk och kränkningar genom att se till att det är flera vuxna runt eleverna och genomfört resonemang med eleverna kring förhållningssätt och bemötande. Även språkbruk och kränkningar som sker i sociala medier uppmärksammas tillsammans med eleverna. I detta arbete är även elevhälsan delaktig genom utredningar av kränkningar och samtal med elever.

Eleverna i årskurs 4-9 svarar på riktade frågor om sociala medier som har tagits fram tillsammans med elevrådet. Resultaten från enkäten kommuniceras efter sammanställning tillbaka till elevrådet.

Vidare framgår att skolan arbetar med främjande insatser i arbetet för trygghet genom att kuratorn och socialpedagoger introducerat ett värdegrundsmaterial i årkurs 4-6 med färdiga lektionsförslag med värdegrundsövningar att göra med olika klasser och grupper. Avseende högstadiet framgår bland annat att årkurs 8 arbetat med praktiska redskap och metoder som ska förebygga hedersrelaterat våld och förtryck samt öka kunskap om ungas rättigheter och främja den psykiska hälsan. Detta arbete har även utökats med en variant av arbetsmaterialet till årskurs 6. Vidare framgår exempel på stadieövergripande trygghetsinsatser som att årskurs 9 anordnar olika lekar och aktiviteter för elever på låg- och mellanstadiet, att årkurs 8 haft musiksamarbete med årkurs 4 samt att elever i årkurs 6 genomfört värdegrundsövningar med årkurs 3 som exempelvis innefattat läsövningar utifrån barnbokstema. Det framgår även att eleverna, utöver arbetet i de grupper som nämnts ovan, är delaktiga i det främjande och förebyggande arbetet för trygghet exempelvis genom att frågeställningar avseende både åtgärdande och långsiktigt utvecklingsarbete för trygghet tas upp i elevråd.

Arbete för studiero

Granskningen visar att det finns ett arbete hos personalen för att skapa studiero på skolan som även eleverna är delaktiga i, men att arbetet inte utgår från ett förhållningssätt som är gemensamt för all personal och ännu inte når alla elever på samtliga stadier. Av intervjuer med elever, lärare, elevhälsopersonal och rektorn framgår att ett av skolans prioriterade utvecklingsområde under lång tid har varit arbete med lektionsstruktur och lektionsdesign där lärarna genom tydligt upplägg och struktur i högre grad skapar studiero på lektionerna. Det framgår att arbetet gett effekt och att merparten av eleverna generellt skattar sin upplevelse av studiero högt men att upplevelsen av studiero är lägre i vissa grupper, främst på mellanstadiet. Utifrån detta genomför personalen flera pågående arbetsinsatser. Det framgår exempelvis att elevhälsopersonal arbetar i fokusgrupper där de har samtal med elever i årkurs 4-6 om studiero i grupper om fyra elever åt gången. Hittills har insatsen genomförts två gånger innevarande läsår. Det framgår även att det på skolan finns såväl skolregler som klassregler som eleverna varit delaktiga i att ta fram.

Av intervjuer med lärare framgår att även om personalen har arbetat gemensamt för att få till en fungerande struktur och form gällande studiero, så råder det skillnad i vad lärare betraktar som studiero samt i hur lärare skapar och bibehåller studiero, i

synnerhet på mellanstadiet. Det framkommer att lärarna avsatt tid på arbetslagsmöten där de pratat om vad och hur de ska sätta gränser för studieoro och språkbruk, men att lärarna trots gemensamma diskussioner inte alltid vidtar ändamålsenliga åtgärder för att skapa en lugn miljö för eleverna. Exempelvis framgår att det finns lärare som reagerar och säger till elever som stör men att det också finns lärare som inte uppmärksammar när ljudnivån är för hög för att eleverna ska kunna koncentrera sig. Det framgår också att det ofta blir lugnt ett tag om lärarna säger till men att det sedan återigen bli stökigt och att det i vissa klasser, så ofta som varje vecka, förekommer att lärare behöver avbryta lektioner för att åtgärda studieoro. Det framgår även att lärarna identifierat att en bidragande orsak till svårigheterna att upprätthålla studieron är att möta samtliga elevers behov av stöd.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Personalen behöver gemensamt, under ledning av rektorn, ytterligare utveckla en samsyn, gemensamma strategier och förhållningsätt i arbetet med att skapa och upprätthålla studiero i undervisningen som ett led i att säkra en god studiemiljö för samtliga elever.

Skolinspektionens granskning visar att det bedrivs ett kontinuerligt arbete på skolan för att tillförsäkra eleverna en utbildning som präglas av studiero. Det framgår emellertid att det delvis saknas en samsyn bland lärarna kring arbetsro och att lärarna inte arbetar på ett likvärdigt sätt i alla delar.

Skolinspektionen rekommenderar därför att rektorn tillsammans med skolans lärare ytterligare utvecklar det gemensamma arbetet kring studiero i syfte att skapa ett gemensamt förhållningssätt som når alla elever på samtliga stadier. Rektorn kan exempelvis utveckla det redan vedertagna arbetssättet med loopar och där ytterligare lyfta arbete med studiero, såväl förebyggande som åtgärdande insatser. Rektorn kan också utöka elevers delaktighet i studieroarbetet genom att exempelvis ge återkoppling och involvera elever och elevrådet i enkätresultat och insatser avseende studiero. Skolinspektionen rekommenderar även att lärarna ges förutsättningar att ytterligare stärka samsynen kring vad som är god studiero, förslagsvis genom att dela med sig av goda exempel från undervisningen.

Bedömning och betygssättning

Författningsstöd

1 kap. 9 §, 3 kap. 14 §, 10 kap. 20 a § skollagen

9 kap. 20 och 22 b §§ skolförordningen

Lgr22, 2.2 Kunskaper, 2.7 Bedömning och betyg

Skolinspektionen bedömer följande: Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i omdömen och betyg ges i hög utsträckning.

Analys av bedömningar och betyg

Granskningen visar att rektorn följer upp och analyserar omdömen och betyg och har förklaringar till eventuella avvikelser. Av inkommen dokumentation och intervju med rektorn framgår att rektorn tillsammans med elevhälsopersonal och lärare analyserar eventuella skillnader i omdömen och betyg mellan årskurser, kön, ämnen och lärare samt eventuella skillnader mellan betyg och resultat på nationella ämnesprov. Rektorn konstaterat att det inte finns några stora avvikelser vad gäller omdömen och betygsresultat kopplat till lärares bedömningar. Det framgår att rektorn genom systematisk dokumentation följer elevernas resultat över tid, vilket gör att rektorn kan upptäcka om något inte verkar stämma i bedömningen och betygen. I de fall resultaten varit avvikande har rektorn genomfört samtal om bedömningar med lärare och sökt förklaringar. Ett exempel som framgår är att det förekommit att elever fått högre betyg i idrott än resultat de visat i ämnet under läsårets gång. Rektorn har då, genom samtal med undervisande lärare, konstaterat att avvikelserna berott på att eleverna kompletterat vissa moment i slutet av terminen för att nå målen. Det framgår vidare att rektorn genomför liknande samtal avseende skillnader mellan resultat på nationella prov och betyg. Rektorn har konstaterat att vissa elever som varit frånvarande vid nationella prov, eller nyanlända elever som misslyckas på proven, ändå fått godkända betyg. Förklaringen har visat sig varit att eleverna, utifrån att en helhetsbedömning av elevernas kunskaper gjorts, ändå visat att de nått målen. Det framgår även att det inte varit några stora skillnader mellan nationella provresultat och betyg läsåret 2022/2023 men att rektorn har uppmärksammat att det funnits en osäkerhet bland vissa lärare gällande betygssättning i årskurs 6 och att detta kan ha lett till en hårdare bedömning. Härutav har rektorn och skolledningsgruppen följt upp vilka bedömningsunderlag som lärarna använt samt genomfört resultatdialoger och återkopplingssamtal med lärare.

Kvalitetssäkring av bedömningar och betyg

Granskningen visar att rektorn ger lärare förutsättningar att kvalitetssäkra omdömen och betyg, samt ser till att lärare använder olika metoder för att kvalitetssäkra sina bedömningar. Av inskickat material och av intervjuer med lärare och rektorn framgår att rektorn ger lärarna tid till såväl bedömningsarbete som bedömningar inför betyg. Det finns bestämda möten för bedömningar av nationella prov och för att gemensamt diskutera betygssättning. Lärarna träffas regelbundet på arbetsmöten där det finns möjligheter för samtliga lärare att diskutera bedömningar årskursvis. Vid behov ingår även skolans specialpedagogiska team och språkteam i bedömningsarbetet. Lärarna använder kompletterande bedömningsstöd i svenska och svenska som andraspråk och Skolverkets bedömningsstöd i andra ämnen. Lärare ger exempel på att de i bedömningsarbetet tittar på skrivna elevtexter tillsammans och att all rättning av nationella prov genomförs gemensamt av lärarna i respektive ämne. Ledningen har även ombesörjt att de nationella proven avidentifieras för att lärarna inte ska påverkas av sin tidigare kännedom om respektive elevs kunskaper. Det framgår även att rektorn ser till att lärare sambedömer även inom de ämnen som inte har nationella prov. Exempelvis diskuterar lärare bedömningar mellan likartade ämnen eller moment som kan bedömas inom flera olika ämnen så som texter som elever skrivit inom de naturorienterande ämnena som även bedöms av lärare som undervisar i svenska. Det framgår även exempel på att lärare sambedömer med kollegor som undervisar på andra skolor och pratar om bedömningar och att nyexaminerade lärare ges handledning i betyg och bedömning av mer erfarna kollegor.

Skolinspektionen har inte identifierat något utvecklingsområde inom bedömningsområdet.

På Skolinspektionens vägnar

X Kerstin Martinsson

Beslutsfattare
Signerat av: Kerstin Martinsson

X Carolin Levinsson

Föredragande
Signerat av: Carolin Levinsson

I handläggningen av ärendet har även Tomas Karlsson medverkat.

Bilaga 1: Underlag för bedömning

Vid granskningsbesöket inhämtas information om såväl styrkor som utvecklingsområden inom verksamheten. Värderingarna i detta beslut grundar sig på:

- 9 lektionsobservationer.
- 3 gruppintervjuer med elever.
- 3 gruppintervjuer med lärare.
- En gruppintervju med skolans elevhälsa.
- En intervju med rektor.
- Dokumentstudier. Dels de dokument som begärts in från huvudmannen och skolan samt den officiella statistik som finns att tillgå om den aktuella skolan.

Innan beslut har fattats har huvudmannen fått ta del av Skolinspektionens tjänsteanteckning från besöket för faktakontroll.

Som underlag för bedömningarna har Skolinspektionens utredare använt sig av bedömningsunderlag, vilka är utformade i enlighet med forskning och beprövad erfarenhet. Bedömningsunderlagen beskriver de områden som utredarna ska granska vid besök på skolenheter. Bedömningsunderlagen är uppdelade i bedömningsområden. Respektive bedömningsområde är sedan nedbrutet till ett antal punkter. Dessa punkter beskriver mer i detalj vad som ska utredas, för att identifiera var skolans styrkor respektive förbättringsområden finns.

Bedömningsområden

Inom respektive område granskas följande delar:

Bedömningsområde 1: I vilken utsträckning leder rektorn lärarnas utveckling av undervisningen och verkar för elevernas lika rätt till en god utbildning oavsett könstillhörighet? Inom detta område granskas hur rektor arbetar med uppföljning och analys, hur skolans arbete med jämställdhet bedrivs, samt hur rektorn leder och organiserar skolans arbete.

Bedömningsområde 2: I vilken utsträckning får eleverna en undervisning som främjar deras möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden? I detta område granskas om undervisningen är målfokuserad, varierad och innehåller aktivt lärarstöd, om eleverna stimuleras och utmanas i undervisningen utifrån sina behov och förutsättningar, samt om eleverna görs delaktiga i undervisningen och i sitt eget lärande.

Bedömningsområde 3: I vilken utsträckning arbetar skolan så att utbildningen ska präglas av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete? I detta område granskas hur skolan arbetar för att skapa en lugn och trygg miljö där det råder studiero.

Bedömningsområde 4: I vilken utsträckning ges lärarna förutsättningar att säkerställa likvärdighet i omdömen och betyg? I detta område granskas hur skolan arbetar med diskussion, analys och kvalitetssäkring i arbetet med omdömen och betyg.

Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens hemsida:
www.skolinspektionen.se

Bilaga 2: Bakgrundsuppgifter

Skolinspektionen besökte Vikingaskolan den 5-7 december 2023. Besöket genomfördes av utredarna Carolin Levinsson och Tomas Karlsson.

Vikingaskolan är en kommunal skola i Lunds kommun som läsåret 2023/2024 bedriver verksamhet för 542 elever i årskurserna 1-9. Skolan leds av en rektor och tre biträdande rektorer. Vid tidpunkten för granskningen bedrivs verksamheten som en enhet men i olika skolbyggnader på olika adresser. Verksamheten för årkurs 4-9 bedrivs i skolbyggnader som bär namnet Vikingaskolan medan verksamheten för förskoleklass och årkurs 1-3 bedrivs i en skolbyggnad som bär namnet Råbylundsskolan.